

Geachte Staatssecretaris, geacht ministerie,

Bij deze mijn reactie op de consultatie.

Eerst geef ik puntsgewijs reacties op de tekst in de Nota van Toelichting. Tot slot geef ik nog enkele algemene punten mee.

Reactie op Nota van Toelichting

Allereerst: het is goed en nodig dat met dit Kamerstuk de publieke dienstverlening verbeterd wordt, dat gepoogd wordt de samenwerking tussen UWV en gemeenten maar ook publiek en privaats te verbeteren, en dat instrumenten (voorzieningen, zeer belangrijk) en processen zoveel mogelijk geharmoniseerd worden.

Pagina 1: “In de Wet SUWI is in artikel 10 vastgelegd dat gemeenten en UWV in de arbeidsmarktregio’s samenwerken met betrekking tot de dienstverlening aan werkgevers en het verrichten van taken met betrekking tot de regionale arbeidsmarkt. Ook is in dit artikel vastgelegd dat deze partijen samenwerken ten aanzien van de registratie van werkzoekenden en vacatures.”

- Helaas is er veel te weinig gecommuniceerd over het gegeven dat de extra doelgroep gelijkgeschakeld is met de doelgroep Banenafpraak. Het is wel op de gebruikelijke juridische (= voor veel mensen zeer/te complexe) wijze in een bijlage bij een Kamerstuk (dus niet een Kamerstuk zelf, maar een *bijlage* bij een Kamerstuk: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34352-137.html>. Dat zal door zeer weinig mensen gelezen worden.), maar simpele, voor iedereen begrijpelijke informatie over deze belangrijke aanpassing (in de bijlage: ‘anticipatie’) is helaas niet te vinden. Niet op de site van de Rijksoverheid, niet op de site van UWV. De informatie die er is, is vaag of onduidelijk. Nog steeds kom ik mensen tegen die (zeer waarschijnlijk) behoren tot de extra quotumdoelgroep, maar (zeer waarschijnlijk) nog niet als zodanig geregistreerd staan. Zij zeggen mij althans “ik ben nog niet opgenomen in het doelgroepregister”. Terwijl ze hun beperking wel vóór hun 18^e jaar hadden en terwijl ze een voorziening nodig hebben om te kunnen werken. Kortom: die registratie van de extra doelgroep quotum kan en moet beter, wil het doel van de Wet Banenafpraak & Quotum gerealiseerd worden.

Pagina 2: “Het doel van onderhavige besluit is dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker moeten kunnen vinden in de arbeidsmarktregio’s, waardoor meer mensen duurzaam aan het werk gaan.”

- Dit is precies hetgeen waar de kleine, private organisaties Onbeperkt aan de Slag (OADS) zich al vijf jaar op richt, met als resultaat 3.000 mensen die via OADS een baan gevonden hebben. En natuurlijk zo’n 13 medewerkers die bij OADS zelf in dienst zijn (ongeveer 6 FTE, schat ik) en allemaal een arbeidsbeperking hebben. En allemaal in arbeidsmarktregio’s actief zijn, als Social Impact Spits voor ‘hun’ arbeidsmarktregio’s. Op dit moment zijn er 10.000 werkzoekenden bij OADS aangesloten waarvan ongeveer 1/3 deel een indicatie Banenafpraak heeft. Dit was nog vóór de gelijkschakeling van de extra doelgroep quotum met de doelgroep Banenafpraak. OADS staat open voor samenwerking met publieke organisaties en heeft veel te bieden.

Pagina 4: “*Kwaliteit dienstverlening*: bovendien is het wenselijk om, op basis van dit basispakket aan dienstverlening, werkgevers een goede kwaliteit van dienstverlening te bieden, waarbij er aandacht is voor zowel effectiviteit als efficiëntie.”

- Inderdaad, dit is hartstikke belangrijk. Op dit moment is het aanvragen van voorzieningen / aanpassingen ongelofelijk complex en langdurig. Ook voor werkzoekenden/werknemers trouwens en ook dat heeft effect op werkgevers: als iemand alleen met een braille leesregel kan werken en het duurt twee maanden voor deze persoon deze voorziening ontvangen heeft, dan denken sommige werkgevers “Laat maar, hier gaan we niet aan beginnen”.

Een voorbeeld van Onbeperkt aan de Slag: weer dat rolstoeltoilet. Het is OADS – eindelijk,

toch! – gelukt om deze voorziening aan te vragen. Krijgen we een telefoontje van een UWV-arbeidsdeskundige: “Ik wil komen kijken naar het toilet.” OADS: “Maar dat is juist het punt: dat is er nog niet. Alleen een gat in de grond.” UWV-deskundige: “Ik wil toch komen kijken.” OADS: “Prima hoor, kom maar langs.” Dus deze deskundige komt helemaal van UWV-Eindhoven (dat is nou eenmaal ‘het proces’...) naar Amerongen toe en OADS laat haar het gedeelte zien waar het rolstoeltoilet komt. UWV-deskundige: “Goh, echt een gat..!” Tja, we snappen dat er hier en daar wat gecontroleerd moet worden, maar dit is toch waanzin?

Kortom: richt zowel voor werkgevers als voor werkzoekenden/werknemers het hele proces en dienstverlening nou eens niet op wantrouwen, maar op vertrouwen: op korte termijn kost een voorziening natuurlijk geld, maar op iets korte termijn scheelt het al gauw een (deel van een) uitkering, en op nog iets langere termijn krijgt de werkgever er een goede werknemer voor terug. En we willen dat meer mensen aan het werk komen, toch? Daarnaast: het ministerie van Economische Zaken en Klimaat – en als het goed is ook uw ministerie - is vast blij als het arbeidsaanbod toeneemt, als werkgevers in deze krappe tijden meer mensen daadwerkelijk kunnen aannemen en als daardoor de totaalproductie ook nog eens stijgt.

Pagina 4: “*Samenwerking*: bij het organiseren van de publieke werkgeversdienstverlening is de samenwerking tussen overheidspartijen effectiever dan onderlinge concurrentie. Gezamenlijke en eenduidige aansturing door gemeenten en UWV van de uitvoering van de werkgeversdienstverlening dient deze samenwerking zoveel mogelijk te stimuleren.”

- Helemaal mee eens. Alleen... er wordt nog te veel gepingpong met mensen die voor ondersteuning bij UWV moeten zijn en misschien bij gemeenten voor ondersteuning moeten zijn. Een voorbeeld: iemand zit in de Participatiewet (met of zonder uitkering) en heeft een voorziening nodig, bijvoorbeeld een doventolk. Waar moet deze persoon deze voorziening aanvragen? Op de site van UWV en in artikel 35 WIA staat dat UWV ook voorzieningen toekent als iemand geen uitkering ontvangt. Maar gemeenten hebben ook die opdracht op grond van artikel 7 Participatiewet. Ook hier is onduidelijkheid over bij de mensen wie het betreft. Kan hier simpele, duidelijk vindbare informatie over verstrekt worden?

Pagina 7: “Het doel van dit gezamenlijke uitvoeringsplan is eenduidige aansturing van de werkgeversdienstverlening van alle betrokken uitvoerders van de werkgeversdienstverlening, zoals bedoeld in artikel 2.5. Met uitvoerders wordt bedoeld: UWV en de uitvoeringsorganisaties van de gemeenten in het kader van de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen. Ook private arbeidsbemiddelaars kunnen zich ook aansluiten bij het publieke werkgeversservicepunt. Dat gebeurt al in sommige arbeidsmarktregio’s. Private arbeidsbemiddelaars kunnen zich aansluiten op twee manieren. Gemeenten en UWV kunnen samenwerkingsafspraken met private arbeidsbemiddelaars maken. Dit is samenwerking waarbij de private partijen geen kosten in rekening brengen bij gemeenten en UWV. Als private partijen wel kosten in rekening willen brengen zal de samenwerking de vorm hebben van marktconforme inkoop van diensten. Beide vormen van publiek-private samenwerking zijn al mogelijk en zijn dus geen aanleiding voor aanpassing van regelgeving. Alle uitvoerders (publiek en privaat) werken vanuit dit gezamenlijke uitvoeringsplan.”

- Onbepakt aan de Slag staat van harte open voor samenwerking met UWV, gemeenten en andere publieke organisaties waar dat mogelijk is, waarbij “kosten in rekening gebracht worden”. Echter, ik vind dit – “kosten” - erg negatief klinken... Het zijn de prijzen die private partijen voor hun dienstverlening hanteren, en de inkomsten daarvan gebruiken voor de salarissen van hun medewerkers. Salarissen, voor het werk dat ze doen. Net zoals medewerkers van publieke organisaties ook een salaris voor hun werk krijgen. Voor specifiek OADS geldt verder dat OADS geen loonsubsidies ontvangt / wil ontvangen, dus voor haar inkomsten afhankelijk is van betaalde dienstverlening. Dit geldt vast ook voor diverse andere private organisaties. Kortom: samenwerking met publieke organisaties doen private organisaties vast graag, maar hopelijk met begrip van publieke organisaties dat niet-gesubsidieerde organisaties nu eenmaal (bijna altijd) geld moeten vragen voor hun dienstverlening.

Algemeen

Tot slot enkele algemene, bredere punten:

- Als OmbudsSpits Werk & Participatie krijg ik helaas nog diverse signalen van mensen met een arbeidsbeperking die niet in het doelgroepregister zitten en/of geen uitkering ontvangen, dat zij niet of nauwelijks ondersteuning ontvangen. Dat strookt niet met de verplichting die deze gemeenten wel hebben, al hoor ik ook geluiden van gemeenten dat er nu eenmaal te weinig geld is. In elk geval: dit signaal van deze werkzoekenden ontvang ik, en geef ik u bij deze door.
- Het is van belang om niet over mensen met een arbeidsbeperking te praten, maar met en door mensen met een arbeidsbeperking. Helaas ontvang ik diverse signalen dat bijvoorbeeld
  - de klantmanager alles bepaalt voor de persoon met een arbeidsbeperking,
  - de werknemer met een arbeidsbeperking niet bij de loonwaardemeting wordt betrokken (signaal was niet specifiek aan mij gericht, maar openbaar op Twitter),
  - vele evenementen, congressen, conferenties, praatsessies, vergaderingen, manifestaties, events, et cetera die gaan over mensen met een arbeidsbeperking, maar niet door of met deze mensen zelf. Zolang wij als samenleving 'dit soort mensen' nog als 'groep' zien 'waarvoor gedacht moet worden door mensen zonder arbeidsbeperking' is er nog een hele lange weg te gaan...
- Tot slot: zoals gezegd is het van belang de dienstverlening te verbeteren. Echter, voor het daadwerkelijk realiseren dat meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk komen, is het creëren van meer draagvlak voor collega's met een arbeidsbeperking binnen organisaties van zeer groot belang. Een hogere arbeidsparticipatie van mensen met een arbeidsbeperking valt of staat met de mate van draagvlak.

Mocht u vragen of opmerkingen hebben, ben/blijf ik bereid om u nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Nico Blok, OmbudsSpits Werk & Participatie vanuit Onbeperkt aan de Slag